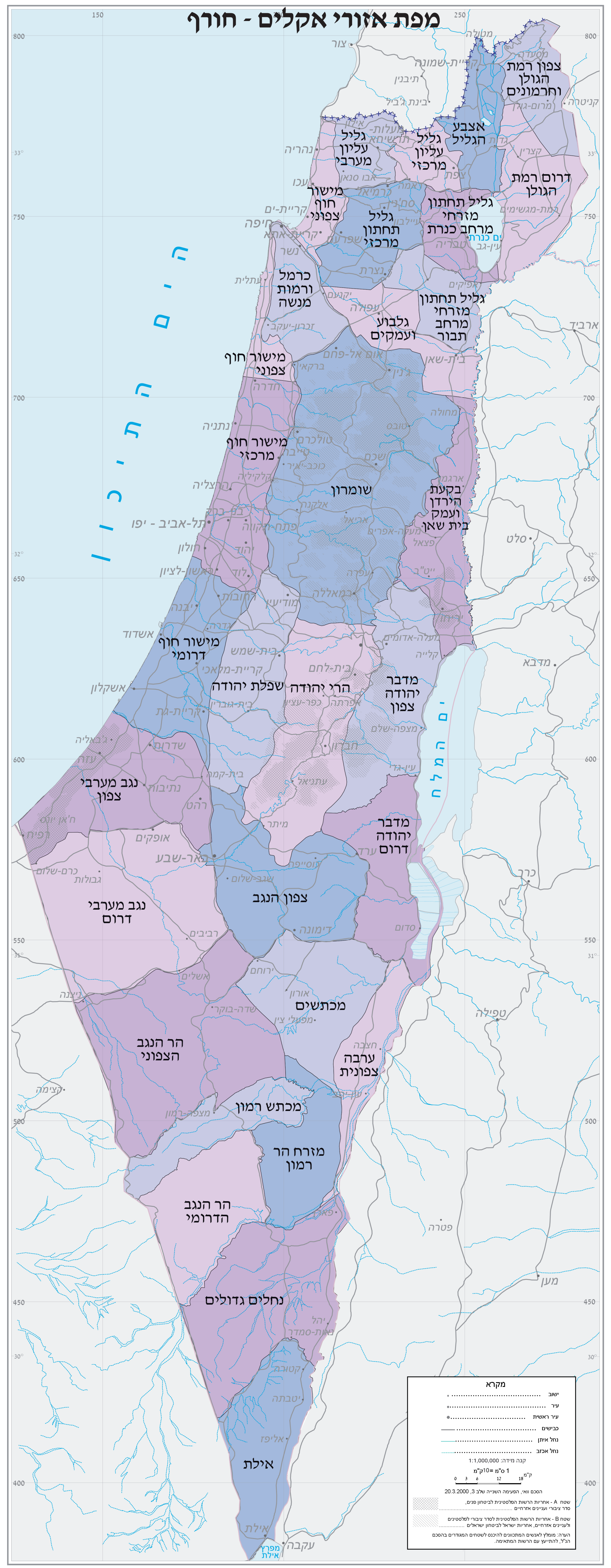

מפה זו אינה מהווה אסמכתה למיקום גבולות

© זכויות יוצרים 2020
"להווי ידוע כי כל הזכויות שמורות למרכז למיפוי ישראל, משב"ש, וכי אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לספרת, לתרגם, להפיץ, לאחסן במאגרי מידע, לשחזר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר. כל חלק שהוא מהחומר שבמפה זו. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול במפה זו אסור בהחלט אלא באישור מפורט ובכתב ממנכ"ל המרכז למיפוי ישראל".

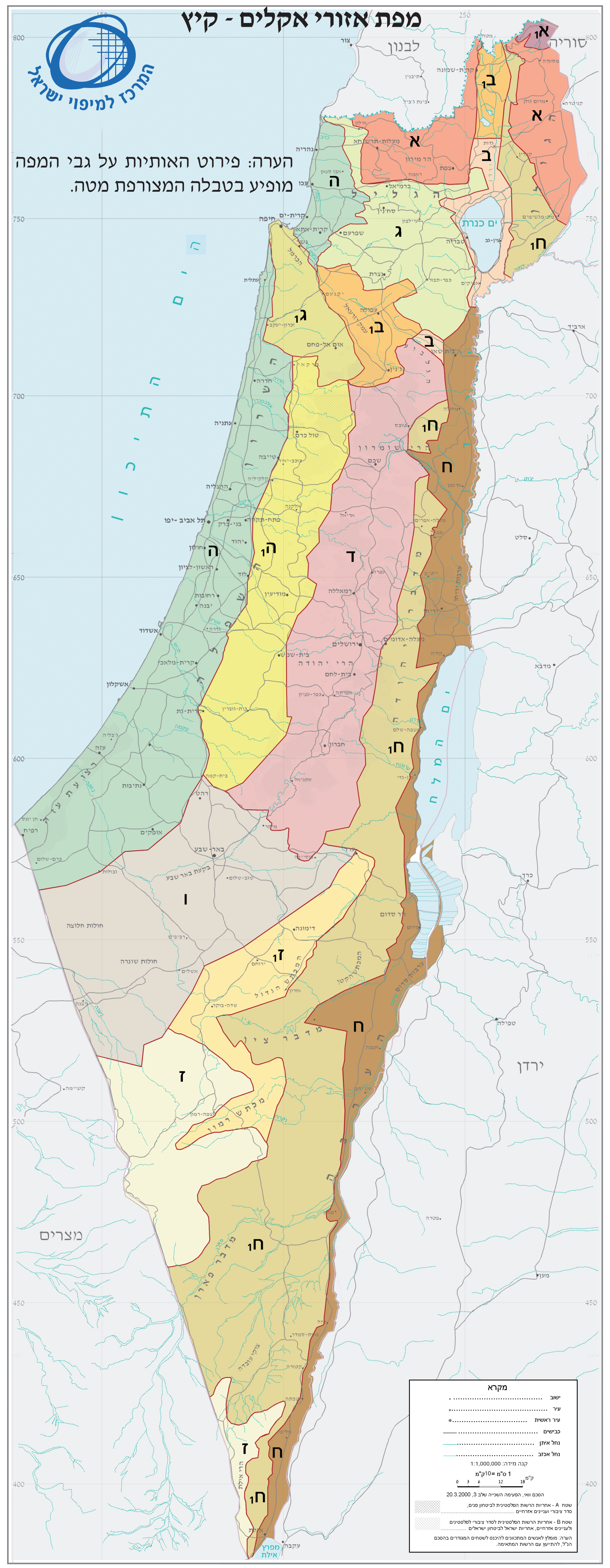

הערה: פירוט האותיות על גבי המפה מופיע בטבלה המצורפת מטה.

מפה זו אינה מהווה אסמכתה למיקום גבולות

© זכויות יוצרים 2020
"להווי ידוע כי כל הזכויות שמורות למרכז למיפוי ישראל, משב"ש, וכי אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לספרת, לתרגם, להפיץ, לאחסן במאגרי מידע, לשחזר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר. כל חלק שהוא מהחומר שבמפה זו. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול במפה זו אסור בהחלט אלא באישור מפורט ובכתב ממנכ"ל המרכז למיפוי ישראל".

טיולים בתנאי מזג אוויר קשים

שרב - יום בו הטמפרטורה גבוהה מהממוצע ועפ"י הנחיות השירות המטאורולוגי

עומס חום - מדד המגדיר את תנאי האקלים ונגזר מהטמפרטורה והלחות בו זמנית. (עומס חום הוא מדד שניתן להשתמש בו רק כאשר טמפרטורת הסביבה היא מעל 22 מעלות צלסיוס).

פגיעת חום - מכלול של מצבים מתשישות ועד מכת חום הנגרמים עקב מאמץ גופני שאינו מותאם ליכולת. שכיח בתנאי אקלים חם.

התייבשות - הפרה במאזן הנוזלים בגוף בעקבות איבוד נוזלים רב (הזעה) שאינה מפוצה על-ידי שתייה נאותה. שכיח במצבים של מאמץ גופני באקלים חם.

טיולים בחודשי הקיץ (אפריל - אוקטובר)

צפי לתנאי עומס חום מחייב התארגנות מיוחדת והכרת הנחיות המשרד לתכנון טיולים בהתאם.

ערב היציאה לטיול, ובבוקר היציאה, יש להתעדכן בתחזית עומסי החום המופיעה באתר "מוקד טבע".

במידה והתחזית חוזה עומס חום כבד באזור הטיול שאושר יש להתאימו למצב שנוצר או לשנות למסלול המאושר בעומס חום, בתיאום ואישור חדר המצב.

במקרה של ספק יש להתעדכן באתר מוקד טבע באשר לאזורים שיהיה בהם עומס חום כבד.

במקרה זה ידחה הטיול או יותאם למצב שנוצר.

בתנאי מזג אוויר קשים אפשר לתכנן:

ביקורים במפעלים, מוסדות, מוזיאונים או באתרים מוצלים.

באם מופיע באתר על עומס חום כבד שישרור בחלק משעות היממה, יש לרכז את ההליכה בהתאם לשעות המופיעות באתר ובשעות שבהן עומסי החום ימצאו המטיילים במקומות מוצלים, בנסיעה או בביקור באתר, וימנעו ממאמץ גופני.

טיולים בחודשי החורף (נובמבר - מרץ)

בחודשי החורף השילוב של טמפרטורה נמוכה ורוח הוא גורם המוגדר כעצמת קור. עוצמת הקור מוחמרת כאשר יורד גשם.

תנאי אקלים קשים בחורף משמעותם טמפרטורה נמוכה, רוח וגשם. במקרה זה אין לבצע טיולים בשטח (יש להביא בחשבון גם את סכנת השיטפונות).

במקרים בהם מופיע באתר מוקד טבע תחזית לשיטפונות באזור מסלולי הטיול, אין להיכנס לאפיקי נחלים או לחצותם ויש להישמע להנחיות חדר מצב טיולים.

ערב לפני הטיול ובבוקר הטיול יש להתעדכן בתחזית השיטפונות המופיעה באתר מוקד טבע ולפעול בהתאם להנחיות.

כמו כן במקרים בהם יש תחזית לטמפרטורות נמוכות לעונה, יבוטל הטיול או יותאם למצב שנוצר.

יש להקפיד שבתקופת החורף ילבשו הילדים לבוש מתאים, רב שכבתי ומבודד, וכן יהיו מצוידים בנעליים מתאימות ומעיל חיצוני המגן מפני רטיבות.

מידע על תחזית מזג האוויר ניתן לקבל באתר מוקד טבע במהדורות החדשות או בשירות המטאורולוגי 03-5600600

הכנת הטיול

1. **הכנת הטיול**: ההכנה לטיול דורשת עיסוק רב, בין השאר על האחראי להכיר את המסלול והסיכונים שבו תוך התאמתו למטיילים ולדאוג ל: אישור הורים, דיווח על בעיות רפואיות במידה ויש, תיק טיול כנדרש הכולל: מפת סימון שבילים מעודכנת, **אישור טיול מהלשכה לתיאום טיולים**, רשימות ציוד, תכנית הטיול לפרטים, רשימות תלמידים, רשימת מלווים, טלפונים ותקשורת לגורמים בשעת חירום: חדר מצב טיולים, יחידת חילוץ אזורית. התכנון צריך לקחת בחשבון שעת תחילת הליכה וסיום המסלול טרם חשיכה תוך התחשבות באורך המסלול והקשיים בו, גיל המטיילים, מזג האוויר ואורך היום בהתאם לעונות השנה.
2. **הנסיעה ברכב**: הנסיעה היא חלק מהטיול. אחראי הטיול בתיאום עם המדריך, יקבעו את נתיב הנסיעה ומקומות העצירה. האחראי לטיול ישב בספסל הראשון סמוך לנהג, שאר המלווים ישבו בשאר חלקי האוטובוס כולל בחלק האחורי. יקבעו הנחיות התנהגות מחייבות של התלמידים והחניכים בזמן הנסיעה תוך שכלל הנוסעים חגורים בחגורת בטיחות.
3. **תדרוך נהג**: האוטובוס הוא רכב החירום והפינוי, אחראי הטיול יתדרך את הנהג לגבי נקודות ההמתנה והקשר עם הקבוצה בהתאם להתקדמות הטיול בשטח.
4. **ציוד אישי**: אחראי הטיול יבדוק את הציוד האישי לתלמיד ולחניך: כובע, נעלי הליכה, מים- בהתאם לגיל ולמזג אויר וציוד כנדרש ובהתאם לטבלה המופיעה מטה.
5. **בדיקה ותדריך למלווים**: אחראי הטיול יבדוק את הציוד המחייב של המלווים הרפואיים והחמושים ויתדרך אותם בנוגע לתפקידם ואחריותם בטיול.
6. **תדריך לפני תנועה ברגל יכלול**: איסור עקיפה של המדריך ההולך ראשון והקובע את קצב ההליכה, המתנה במפגש שבילים להגעת מאסף, נקודות מסוכנות צפויות – הצבת מלווה מבוגר במקום, קביעת מאסף מבוגר, מצב בו מוצא עצמו תלמיד/חניך מנותק מהקבוצה – עליו להמתין במקומו בצמוד לשביל, קביעת קשר עין עם ההולך לפנים.
7. **ספירה והתפקדות**: אחראי הטיול יקבע את הנקודות בהם צריך לספור את התלמידים והחניכים: בעליה ובירידה מהאוטובוס, במהלך הטיול, לאחר נקודות תורפה, בהפסקות ולפי שיקול דעתו של האחראי.
8. **שליטה בזמן הפסקה**: בהפסקה עלול המדריך לאבד את השליטה על התלמידים, לכן עליו להגדיר במדויק מה אפשר ומה אסור לעשות בהפסקה: האיסור להתקרב לשפת מצוק, התרחקות מהקבוצה, דרדור אבנים, טיפוס במקומות אסורים, איסור כניסה למים וכדומה.

הנחיות בטיחות למטיילים בשמורות הטבע והגנים הלאומיים

א. מסלולי הטיולים בתחומי שמורות טבע / גנים לאומיים מאופיינים בבתי גידול מגוונים של בעלי חיים וצמחייה, אתרי נוף, עתיקות ותופעות גיאולוגיות מעניינות.

ב. כוח משיכתם של נופי פרא אלה משכיח לעיתים מן המטיילים את **כללי הזהירות היסודיים שנועדו לשמור על ביטחונם.**

ג. **להנאתכם ולהבטחת שלומכם, חובה להקפיד על כללי ההתנהגות הבאים:**

1. על מוביל הטיול להצטייד במפת סימון שבילים מעודכנת בקנה מידה **1:50,000**.
2. הקפד לקרוא ולקיים את הנחיות השילוט המוצב בשטח.
3. לפני היציאה לטיול יש להתייעץ על פרטי המסלול (משך זמן הליכה, התאמת גיל המטיילים לקשיים, מקורות מים, מזג אוויר וכו') עם גורם מוסמך - מוקד המידע, מרכזי מבקרים ואתרי הרשות בטלפון 3638/9*
4. יש להקפיד כי טיול ברגל יתחיל בשעות הבוקר המוקדמות, ויסתיים טרם חשכה. ההליכה בשעות החשכה אסורה בהחלט!
השהייה וההליכה בשעות החשכה מותרת רק בחניונים המיועדים לכך והמשולטים בהתאם.
5. ההליכה והתנועה ברכב מותרת בשבילים המסומנים בלבד. הרכיבה באופניים מותרת בדרכי רכב מסומנות בלבד ועל אחריות הרוכב.

שביל מסומן 🡐 הגדרה:

א. שביל המסומן על ידי ועדת שבילי ישראל המופיע בשטח ובמפה.

ב. שביל המסומן על ידי הרשות בשילוט וחיצים.

6. אין להתקרב לשפת מצוק. היזהרו מנפילה ודרדור אבנים.
7. גלישה וטיפוס צוקים מותרת במקומות המאושרים בלבד, ורק למי שעבר הכשרה מתאימה, ומשתמש בציוד תקני בלבד. גלישה זוויתית (אומגה) אסורה בהחלט!
8. אין לטפס על קירות מבנים עתיקים, ואין להיכנס לחללי מבנים שאינם מורשים לכניסה.
9. אין להתבסס על מקורות מים טבעיים לשתייה. על המטיילים לשאת איתם 3 ליטר מים לאדם (בצפון הארץ) ו - 5 ליטר מים (בדרום הארץ).
10. בחורף ובעונות המעבר (סתיו, אביב) צפויה סכנת שיטפונות וסכנת החלקה מבוץ.במזג אוויר מעונן אין להיכנס לאפיקי נחלים או לחצותם. יש לעקוב מראש אחר תחזיות מזג האוויר.
אחרי שיטפונות חל איסור כניסה לנחלים אלא לאחר שנבדקו ונמצאו בטוחים.
בימים חמים יש להתאים את המסלול לשעות הקרירות או לבטל הטיול.
11. הרחצה בנחלים, בגבים ובמקווי המים מחייבת לעיתים שחייה.
הקפיצה למים אסורה! הכניסה למים באחריות המתרחץ.
12. הטיולים בשטחי האש אסורים ללא קבלת אישור מהלשכה לתיאום טיולים.
13. יש להקפיד על לבוש מתאים, נעלי הליכה וכיסוי ראש.
14. חשוב להצטייד באמצעי איתות (פנס וגפרורים) וטלפון סלולרי.
15. יש להישמר מהכשת נחשים ועקרבים.
16. למטיילים ברכב וברגל מומלץ להשאיר הודעה בכתב באתרי הרשות או על חלון הרכב,
שבה יפורטו המסלולים המתוכננים, מספר משתתפים ולו"ז משוער.
17. הפגיעה בחי, בצומח ובדומם אסורה! אין לחרוט או לצבוע!
18. שמרו על הניקיון, וקחו האשפה עמכם. אין לקבור או לשרוף אשפה בשטח!
19. השימוש בצומח טבעי (גם אם הוא יבש) אסור בהחלט, הבערת אש מותרת אך ורק בחניונים במקום המיועד לכך ומשולט בהתאם.
20. במידה ונתקלתם במפגע בטיחותי, אנא העבירו המידע לחדר המצב.

מנהלי תחומי הביטחון והבטיחות במחוזות

מחוז צפון	073-3939424
מחוז חיפה	073-3938426
מחוז מרכז	073-3937312
מחוז ת"א	073-3937011
שפלה דרומית וגוש עציון - שאול יגיל	050-6282107
מחוז ירושלים	073-3934346
מחוז הדרום	073-3935804
חינוך התיישבותי	03-6898880
מחוז חרדי	073-3934039

פקחי משרד החינוך

מנהל פקחים - עובד אליעז	053-2272193
מישור החוף והשומרון - שאול יגיל	050-6282107
רמת הגולן - אלי סנדרוביץ'	053-2258766
רמת נגב ומכתשים - יוסי זגרון	053-2259486
גליל עליון ומערבי - אסא רז	053-2259493
נגב מערבי - אבנר רועי	053-2259252
הכרמל ורמות מנשה – דוד בהיר	053-2258624
ערבה תיכונה ומדבר יהודה – עוזי דביר	053-2259134
גליל תחתון - אלהייב נימר	053-2259293
אילת - אפי פרכנר	053-2259837
שפלת יהודה וירושלים -יוסי טבול	053-2272195
שפלה דרומית וגוש עציון - שאול יגיל	050-6282107

בתי חולים

צפת - בית חולים רבקה -זיו	04-6828811
כפר סבא - מאיר	09-7472555
טבריה - פדה פורייה	04-6738211
פתח תקווה - רבין בלינסון	03-9377377
עפולה - העמק	04-6494000
רמת גן - תל השומר	03-5303030
נהריה	04-9850505
תל אביב - איכילוב	03-6974444
חיפה - רמב"ם	04-8542222
צריפין - שמיר (אסף הרופא)	08-9779999
חדרה - הלל יפה	04-6304304
רחובות - קפלן	08-9441211
ירושלים - הדסה הר הצופים	02-5844111
ירושלים - הדסה עין כרם	02-6777111
אשדוד - אסותא	08-9244444
אשקלון - ברזילאי	08-6745555
באר שבע - סורוקה	08-6400111
אילת - יוספטל	08-6358011

טלפונים חשובים בעת תכנון וביצוע פעילויות טיולים, שטח ואתגר

משרד החינוך - מרכז מידע של משרד החינוך:
טלפון: 1-800-250025
מענה טלפוני:
ימים א'-ה' בשעות 08:00-15:00
אתר אגף הבטיחות:
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Bitachon/HomePage.htm

תיאום טיולים - לשכת תיאום טיולים:
טלפון: 02-6223360
מענה טלפוני:
בימים א'-ה' בשעות 08:00 עד 16:00
פקס: 053-9015222
https://mokedteva.co.il/

חדר מצב - טלפונים 24 שעות:
02-6222211, 073-2565333
בחירום בלבד: 9267*
פקס: 02-6243774
matzav@mokedteva.co.il

מזג אוויר	רשות הטבע והגנים	קק"ל
השירות המטאורולוגי תחזית מוקלטת: 03-5600600 **פניות הציבור (ללא תחזית):** 03-9605555 מענה טלפוני בימים: ב' ו - ה', 10:00 עד 12:00	**קו ירוק**: מוקד טלפוני למידע על גנים לאומיים ושמורות טבע טלפון 1-800-546666 מענה טלפוני בימים: א-ה: 08:00 עד 16:00, ו-ש: 08:00 עד 13:00 **מוקד רט"ג**: 08-9253321	**קו ליער**: טלפון 1-800-350550 **פניות הציבור**: טלפון 1-800-250-250 ימים א'-ה' מ-8:00 עד 15:30 http://www.kkl.org.il/

למי צריך לפנות?

פנו ל...	במקרה של...
הלשכה לתיאום טיול	תיאום הטיול, היערכות טרם תחילת הטיול – לא אחרי ערב הטיול משעה 16:00
פקחים	סיוע בתכנון הטיול, היכרות עם המסלול, בקרות במהלך הטיול
חדר מצב	סיוע החל מערב לפני הטיול משעה 16:00
	ובמהלך הטיול בתחומי ביטחון ובטיחות: תקלות, פינוי רפואי ועוד..

פגיעות חום בטיול

מידע:
התגברות עומסי חום כבדים עקב התחממות האקלים. ירידה ברמת העמידות לחום בעקבות: מיזוג, ישבנות, מזון בלתי מוגבל עם תופעות השמנה, סוכרת, פעילות לא מבוקרת בתנאי מזג אוויר חם הם גורמי סיכון להתייבשות. ולפגיעות חום.

1. לפגיעות חום 3 שלבים: תעוקת חום, תשישות חום, מכת חום (הלם).
2. בגלל חשיפה לא מבוקרת לחום חיצוני עם מאמץ יכולות להופיע התופעות הבאות: **תשישות, דופק מואץ, עליית חום, תחושת קור.**
3. עם המשך החשיפה ואי מתן תמיכה בשטח התופעות מחמירות: **התנשמות, חולשה, כאבי שרירים, בלבול, פרכוסים, אובדן הכרה.**
4. **בסיכון מוגבר**: ילדים בגיל הרך, מבוגרים מעל גיל 40.

מוכנות:
ביצוע אקלום: זמן הסתגלות בחשיפה לשטח. רוב אירועי ההתייבשות והחום אירעו ביום הראשון בשטח.
תכנון זמנים, ביגוד מתאים, כובע, מים להרטבה, שתייה מתוקה, חטיף מלוח, עזרה ראשונה איזוטונית.

היערכות:
1. אתה מזיע – אתה שותה. עשה הפסקה קצרה כל חצי שעה ושתה כשליש ליטר מים.
2. ביגוד מתאים. בד קל, צבע בהיר, רפוי ולא הדוק.
3. שעות נכונות ביממה לפעילות מאומצת, לבצע הפסקות תכופות כדי לאפשר לדופק לחזור למצב סדיר.
4. במדבר בשעות אחה"צ הסלעים פולטים חום שאגרו במשך היום.

טיפול:
עצירה, בידוד מסביבה חמה, הרטבה, שתייה מתוקה, חטיף מלוח, כדור מלחים.
השגחה על: ביגוד מתאים. פנים אדומות, בעלי משקל גבוה. ילדים בגיל הרך, מבוגרים.
פינוי מיידי במצב של כאבי שרירים, פרכוסים, בלבול, חוסר תקשורת ואובדן הכרה.

בשעת מצוקה: הנחיות, חילוץ, פינוי רפואי:
חדר מצב טיולים משרד החינוך 02-6222211

הכנת הטיול - המשך

9. **פעילות מיוחדת**: אם במהלך הטיול מתבצעת פעילות מיוחדת, כמו: רחצה בים (חל איסור רחצה בים התיכון), שייט קיאקים, רכיבה על גמלים, גלישה ממצוקים וכד', על האחראי לתדרך בפירוט ובהתאם להנחיות חוזר מנכ"ל ולהכין את המטיילים בהתאם ומבעוד מועד.
10. **רחצה בים ובבריכה**: הרחצה בים או בבריכה, מותרת רק במקום שיש חוף מוכרז או מקום בעל רישוי עסק. יש לפעול לפי ההנחיות המפורטות בחוזר מנכ"ל המעודכן המנחה בעניין זה. **(חל איסור רחצה בים התיכון)**
11. **הליכה בקרבת מצוק**: בהליכה בקרבה למצוק ובמעברים קשים, יקפידו המלווים והמדריך על השגחה צמודה ותדרוך התלמידים והחניכים בדבר תשומת לב וריכוז בהליכה תוך סיוע ועזרה האחד לשני.
12. **ניהול מצבי חירום**: בעת חירום על המדריך להחזיק מספרי טלפון לשעת חירום, להכיר את מקומות הפינוי במידת הצורך, לדעת לנהל תרחישים כגון- כניסה לחושך, אובדן חניך, פינוי רפואי ועוד.
13. **ניהול כמות המים**: ניהול נכון של כמות המים במהלך טיול או מסע במזג אויר חם יכול למנוע פגיעות ולהציל חיים.
14. **כמויות המים בטיול**: יש לתכנן את **כמויות המים** למטייל ומי חירום בהתאם לגיל המטיילים לאופי המסלול (מעלה/גבעי/חשוף), משך המסלול ועומסי החום והמצאות/היתכנות מקור מים למילוי בהמשך המסלול.
15. **בכל מצב כמות המים לא תפחת מההנחיה בחוזר מנכ"ל טיולים.**

מלווים רפואיים בטיול

להלן אפיון המלווים הרפואיים בטיול והכשרתם (כל אחד מהם חייב לשאת תעודה בתוקף המעידה על הסמכתו):

מגיש עזרה ראשונה (מע"ר): בוגר קורס שמשכו **30** שעות. עבר רענון בן **6** שעות בתום כל שנה, ונושא תעודה בתוקף.

מתנדב פעיל בגופי ההצלה המוכרים יכול לשמש כמע"ר בטיול. הפסיק פעילותו - יעבור רענון של **12** שעות בתום כל שנתיים. (מעל גיל 18 בלבד).

חובש: בוגר קורס חובשים צבאי שלב **6** עד שנתיים מיום שחרורו משירות סדיר או מילואים, בהם שימש כחובש או חובש שעבר קורס חובשים באחת החברות שאושרו ע"י משרד הבריאות, או פרמדיק או נהג אמבולנס והנושא תעודה בתוקף.

רופא: בעל רישיון עבודה ישראלי יכול לשמש במקום כל בעלי התפקידים של מלווים רפואיים.

אחות מוסמכת: יכולה לשמש כמע"ר רק אם נושאת תעודה המסמיכה אותה לכך. בכל מקרה היא אינה תחליף לחובש.
אחות יישובית במגזר הכפרי - רשאית לשמש כמע"ר בטיול.

הסתייעות במלווה הרפואי בזמן טיול

מגיש העזרה הראשונה יכול לשמש גם בתפקיד מאבטח חמוש.
חובש אינו יכול לשמש גם בתפקיד מאבטח.
בטיול בשטח מיושב, הכולל מסלול שיש בו קושי בהגעתו המיידית של כוח חילוץ (מעל 30 דקות) בשל בעיות גישה ועבירות, ידאג האחראי לטיול לליווי רפואי.
בנסיעה של מטיילים בחינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי לאתר הנמצא בתוך תחומי יישוב אחר (נסיעה מיישוב ליישוב), אין חובה לצרף מלווה רפואי למעט אם מדובר בביצוע פעילות אטרקציה כלשהי.

- בטיולים שבהם נדרש מלווה רפואי בשלב ההסעה יכול נהג האוטובוס, אם הוא הוסמך כמע"ר על פי תקנון התעבורה, לשמש מע"ר. באוטובוס יהיה תיק ע"ר תיקני.
- **יש לצרף חובש (במקום מגיש ע"ר) גם לטיול המונה פחות מ-100 תלמידים, במקרים אלו:**

1. בטיול הכרוך בהליכה רגלית רצופה של למעלה מ-**15** ק"מ ליום או במסע נודד.
2. בטיול שבמהלכו מתוכננות פעילויות אתגריות כגון טיפוס וגלישה במצוקים (סנפלינג) ו/או גלישה זוויתית, חציית גבים עמוקים / בריכות מים תוך כדי שחייה כמפורט באישור הטיול ובחוזר מנכ"ל פעילויות חוץ-בית-ספריות.
3. בטיול שלפי הערכתו ושיפוטו של מתכננו צפוי לאורך המסלול קושי ביצירת קשר בשל מרחק או מיסוך, או צפוי קושי בהגעת פינוי רפואי רכוב בשל חוסר דרכי גישה, או שסביר כי תגיע עזרה רק מעל ל-**60** דקות ממועד האירוע.

- **רכב פינוי** - כל טיול/אירוע שבו נדרש רופא יש חובה ברכב פינוי - רכב המאפשר לפנות נפגע בשכיבה על גבי אלונקה.
- **רכב מנהלתי** – כל לינת לילה בשטח הפתוח וכל מסע נודד מחייב רכב מנהלתי.

רשימת בדיקה גנרית לטיולים

מסמך זה מאגד את הבדיקות הנדרשות טרם היציאה לטיול וביום היציאה לטיול. התייחסות לנקודות אלו, תסייע לצוות החינוכי ולמארגני הטיול לשפר את התכנון, הביצוע וצמצום סיכונים מיותרים שעלולים להתרחש בזמן הטיול.

- שימו לב: טבלה זו גובשה לנוחיותכם, אך אינה באה במקום חוזר המנכ"ל לטיולים המעודכן.

פרק א': הכנת הטיול

משימה	ביצוע	הערות
בניית מטרות ויעדים חינוכיים אישי/כיתתי	☐	אישור פדגוגי
תכנון המסלול והתאמת הפעילות למטרות	☐	
בניית לו"ז ותוכנית יומית להשגת יעדים/מטרות	☐	
רשימת בעלי תפקידים בטיול	☐	מדריך, מאבטח, מלווה רפואי, מלווים בוגרים (לפחות 2 מלווים לקבוצה עד 25 ילדים ומלווה נוסף לכל 25 ילדים נוספים), נהגים ועוד
כתב מינוי לאחראי טיול החתום על ידי המנהל	☐	מתוך סגל ההוראה
הכנת תיק טיול המכיל את כלל המידע והתכנון של הטיול	☐	
הערכה וניהול סיכונים	☐	
כללי התנהגות נדרשים כולל תמיכות, מקרים ותגובות	☐	
תכנון כמויות מזון, מים, ציוד	☐	
טופס הצהרת בריאות ואישור הורים / רשימת מגבלות רפואיות	☐	
ביצוע תיאום הטיול בלשכה לתיאום טיולים וקבלת טופס אישור	☐	
רשימה שמית של כלל משתתפי הטיול + טלפונים של הורים	☐	
תיאום והזמנת שירות מגורמים חיצוניים: הסעות, מע"ר מאבטח, שמירת לילה	☐	כשיש יותר ממאבטח אחד הבכיר מבניהם יוגדר כאחראי מאבטחים
מפת סימון שבילים 1:50,000 עם סימון המסלול עליה	☐	
רשימת קשר עם מספרי טלפונים חיוניים + טלפון חדר מצב	☐	
בדיקת עומסי חום/ שיטפונות באתר מוקד טבע בהתאם לאזור הטיול יום לפני היציאה ובוקר היציאה.	☐	
החתמת הורים מלווים על טופס התנדבות של ביטוח לאומי	☐	

פרק ב': סיור מכין

משימה	ביצוע	הערות
ביצוע סיור הכנה (אם נדרש) בהתאם להנחיות חוזר מנכ"ל	☐	
עדכון תיק טיול בהתאם לממצאי סיור הכנה	☐	

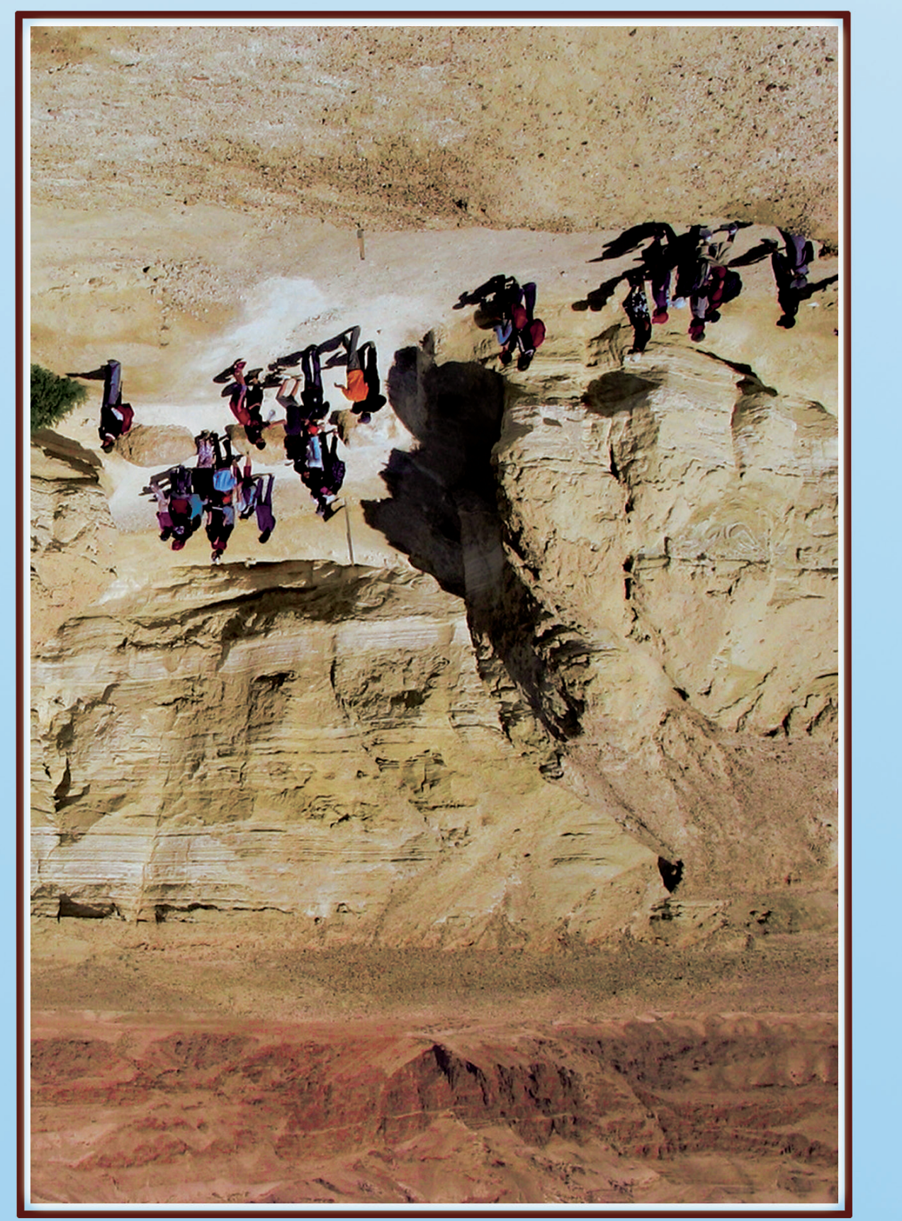

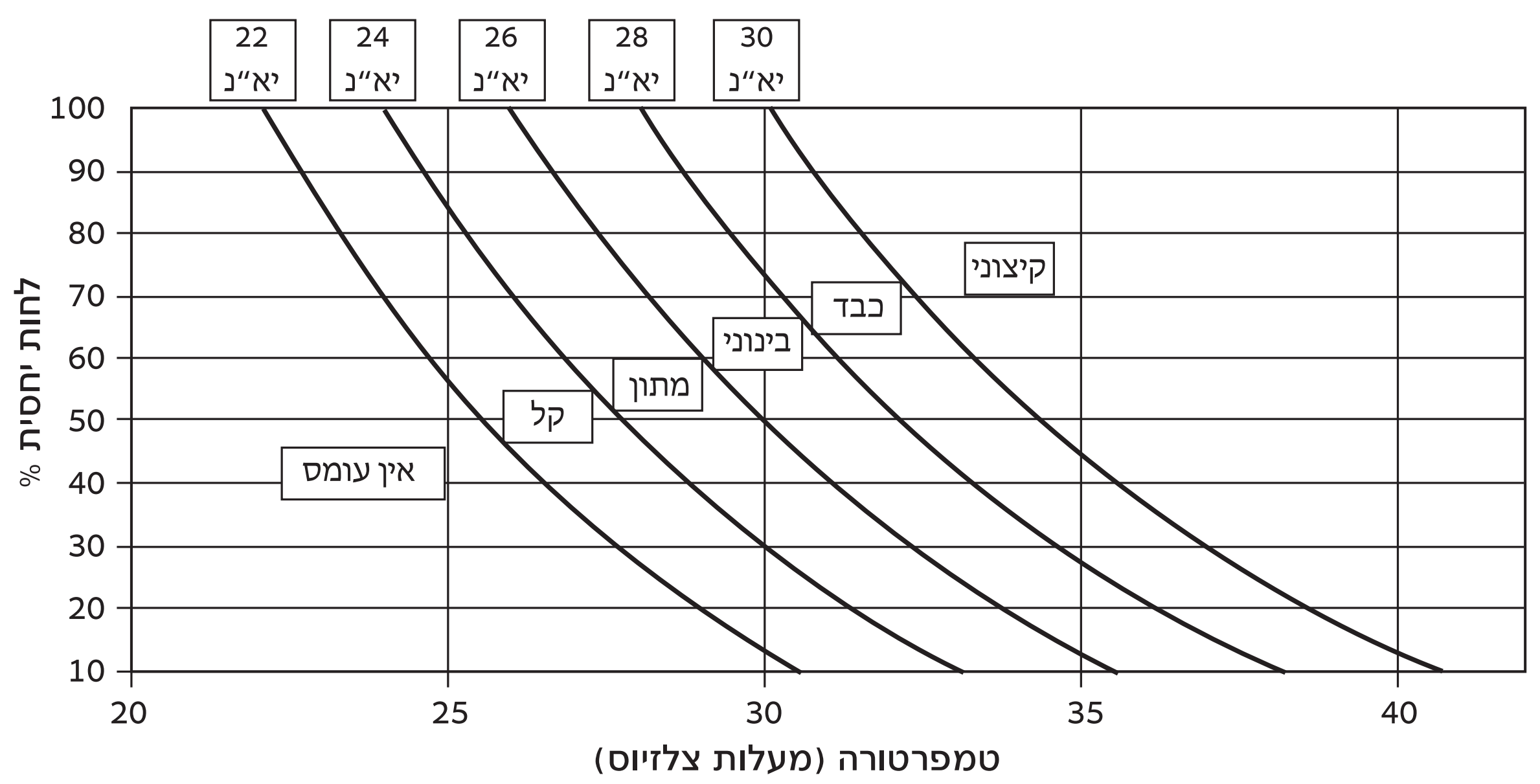

דרגות עומסי חום על פי טמפרטורה ואחוז לחות יחסית

אזורים אקלימיים - הקיץ
(1 באפריל - 31 באוקטובר)

אזור	אזורים גאו-אקלימיים
א	הרי הגליל
א	רמת הגולן
א1	חרמון
ב	בקעת הכנרת
ב1	עמק יזרעאל, עמק החולה
ג	גליל תחתון
ג1	כרמל
ד	הרי יהודה ושומרון
ה	גליל מערבי
ה	מישור החוף
ה1	השפלה
ו	צפון מערב הנגב
ז	הר הנגב הגבוה
ז1	הר הנגב הנמוך
ח	בקעת הירדן, ים המלח, הערבה ואילת
ח1	מזרח ודרום הנגב, מדבר יהודה
ח1	דרום מערב רמת הגולן

פגיעות קור בטיול

מידע:
הרוח מורידה את הטמפרטורה. דרך הראש והצוואר אנחנו מאבדים 70-60 אחוז מחום הגוף. דרך מפרקי הידיים, הקרסוליים וכפות הרגליים אנחנו מאבדים חום גוף.
דרגות עומסי קור: **בינוני** 9 עד 13 מעלות. **כבד**: 4 עד 8 מעלות. **קיצוני** מתחת ל-4 מעלות.

מוכנות:
ביגוד מתאים: כובע צמר או פליז, חם-צוואר, מחממי אוזניים, מחממי ידיים מפליז, גרביים. **שכבות ביגוד** רחבות תרמי או כותנה. **ביגוד רזרבי** בשקית אטומה למים. **מעיל רוח או שכמייה** אטומים למים. **תרמוס** עם משקה חם. **חטיפים מתוקים** לתמיכה.

היערכות:
חסימת גשם ורוח: מעיל רוח, שכמייה. **חימום**: הליכה, מדורה.
תמיכות: ביגוד, חטיף מתוק, שתייה חמה.

טיפול:
בידוד, חימום הגוף, פינוי למקום חמים. להסיר בגדים רטובים או קפואים. לכסות את הנפגע בביגוד יבש ושמיכה. לחמם את הנפגע בצורה הדרגתית.
השגחה על: ביגוד מתאים. רטיבות של תלמידים. עייפות של תלמידים. בעלי משקל נמוך. מבוגרים.

קריטריונים למאבטח חמוש בטיול

א. מאבטח חמוש שנשכר מחברת אבטחה, ונושא תעודת **"מאבטח טיולים"** חתומה על ידי משטרת ישראל בתוקף ל-6 חודשים.

ב. מורה או כל אדם שקיבל נשק מהמפעל הראוי של הרשות/הארגון, שביצע הכשרה של מאבטח טיולים ונושא תעודה בתוקף.

ג. בחניון לילה יכול לשמש כמאבטח כל אדם אשר עבר הכשרת מאבטח של שישה ימים לפחות (כדוגמת מאבטח מוס"ח).

ד. חריג: לינה בתוך מבנה נעול בתוך היישוב שיש בו עד 100 ילדים פטורה ממאבטח חמוש.

ה. מאבטח שעבד במהלך היום אינו רשאי לשמש מאבטח לילה. (יכול לשמש כמאבטח בכוננות).

ו. מאבטח שעבד במשמרת לילה אינו יכול להמשיך ולשמש כמאבטח יום.

ז. האבטחה בחניון במתכונת לילה מתחילה עם רדת החשכה.

ח. מאבטח טיולים יכול לשמש בכפל תפקידים גם כמע"ר.

העמסת הציוד על גבי הרכב

- ☒ אין להניח ציוד במעברים אלא רק במקומות המיועדים למטען.
- ☒ בתא הנוסעים לא יימצאו מכלי דלק, גז או חומרים דליקים אחרים.
- ☒ הובלת מכלי גז ברכב תתבצע באחת מהחלופות האלה:
  - המכלים יעמדו בתא מטען נפרד של האוטובוס, מוגן ומאוורר.
  - המכלים יוסעו ברכב נפרד המיועד להובלת ציוד, ושאינו מסיע נוסעים.
- ☒ מספר הנוסעים ברכב יהיה כמספר המושבים התקניים בלבד.
- ☒ בכל כלי רכב ישבו המלווים יחד עם התלמידים.
- ☒ אם נדרשים מלווים רפואיים בטיול, הם יפוצלו בין האוטובוסים.
- ☒ אם נדרשים מאבטחים חמושים בטיול, הם יפוצלו בין האוטובוסים.
- ☒ ליד פתחי היציאה ישבו אך ורק מלווים מבוגרים (רצוי חמושים).
- ☒ האחראי לטיול ומדריך הטיול יימצאו עם התלמידים ברכב המוביל.

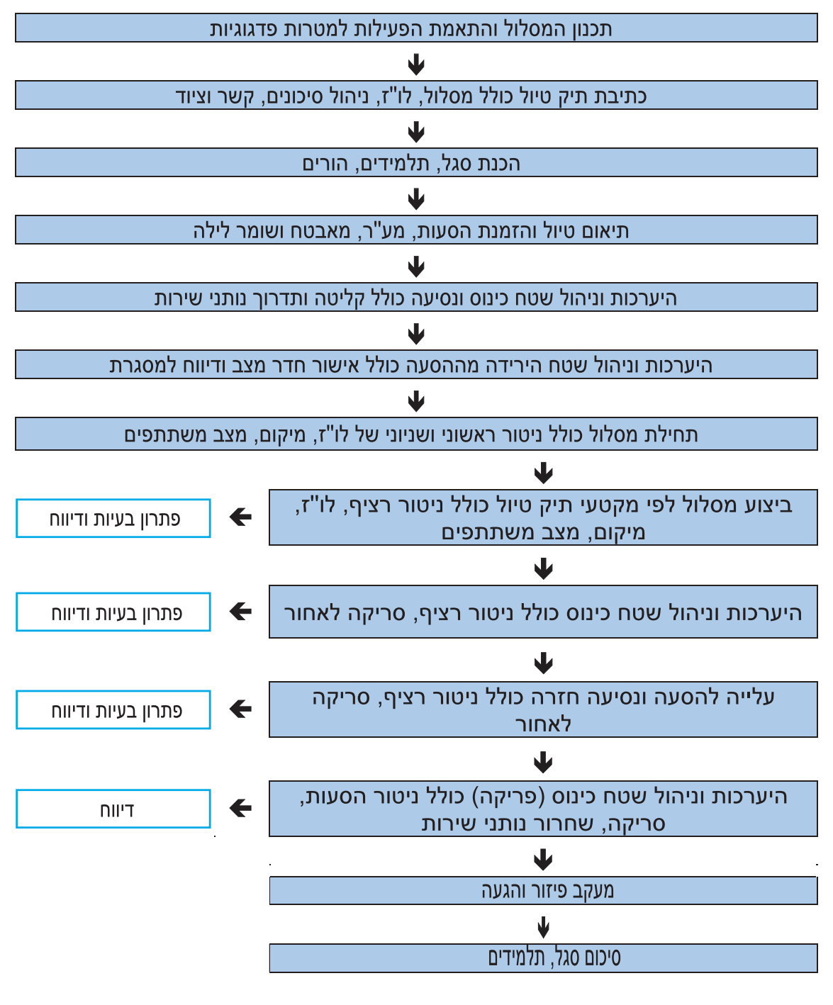
תכנון המסלול והתאמת הפעילות למטרות פדגוגיות
כתיבת תיק טיול כולל מסלול, לו"ז, ניהול סיכונים, קשר וציוד
הכנת סגל, תלמידים, הורים
תיאום טיול והזמנת הסעות, מע"ר, מאבטח ושומר לילה
היערכות וניהול שטח כינוס ונסיעה כולל קליטה ותדרוך נותני שירות
היערכות וניהול שטח הירידה מההסעה כולל אישור חדר מצב ודיווח למסגרת
תחילת מסלול כולל ניטור ראשוני ושניוני של לו"ז, מיקום, מצב משתתפים
ביצוע מסלול לפי מקטעי תיק טיול כולל ניטור רציף, לו"ז, מיקום, מצב משתתפים
פתרון בעיות ודיווח
היערכות וניהול שטח כינוס כולל ניטור רציף, סריקה לאחור
פתרון בעיות ודיווח
עלייה להסעה ונסיעה חזרה כולל ניטור רציף, סריקה לאחור
פתרון בעיות ודיווח
היערכות וניהול שטח כינוס (פריקה) כולל ניטור הסעות, סריקה, שחרור נותני שירות
דיווח
מעקב פיזור והגעה
סיכום סגל, תלמידים

ברשימה זו מפורטים עיקרי הנושאים שעל המדריך ואחראי הטיול לתת עליהם את דעתו ולסכם אותם. התייחסות לנקודות אלו, תסייע בידיו לשפר את התכנון, הביצוע וצמצום סיכונים מיותרים שעלולים להתרחש בזמן הטיול.

פרק ג': בדיקה לפני נסיעה

משימה	ביצוע	הערות
בבוקר היציאה, בדיקה באתר מוקד טבע לאישור קיום הטיול	☐	
תיק טיול	☐	
ציוד כיתתי	☐	
אמצעי תקשורת כולל ציוד לוויני אם נדרש	☐	
כל ציוד נוסף או אחר שסוכם בישיבת הכנה	☐	
בדיקת כמות מים – על פי הטבלה שבחוזר	☐	
מזון (בהתאמה לתוכנית)	☐	
ציוד אישי – כובע, נעלי הליכה, לבוש מותאם למזג האוויר	☐	
התייצבות מלווים: רפואי / מאבטח / הורים	☐	

פרק ד': נסיעה

משימה	ביצוע	הערות
בקרת רכב – שנתון הרכב לא מעל 10 שנים על הכביש, אישור קצין בטיחות בתעבורה	☐	
ניהול וניטור עלייה להסעה, נסיעה וחניות, ירידה מהסעה	☐	
בקרה על הנהג כולל בדיקת ותק רישיון נהיגה של לפחות שנתיים	☐	על סוג הרכב עליו הוא נוהג

פרק ה': בדיקה בשטח לפני תחילת פעילות

משימה	ביצוע	הערות
ציוד אישי – כובע, נעלי הליכה, לבוש מותאם למזג האוויר	☐	
תדרוך אחרון לצוות	☐	
בדיקת תקשורת בצוות	☐	
תדרוך מלווה רפואי / מאבטח ומלווים אחרים	☐	
תדריך כללי התנהגות וכללי בטיחות	☐	

פרק ו': ביצוע מסלול

משימה	ביצוע	הערות
ביצוע לפי מקטעי תיק טיול, ניטור רציף, פתרון בעיות ודיווח	☐	
דיווח אירועים חריגים	☐	
היערכות וניהול שטח סיום כולל ניטור רציף, סריקה לאחור	☐	

פרק ז': נסיעה חזרה

משימה	ביצוע	הערות
ניהול וניטור עלייה להסעה, נסיעה וחניות, ירידה מהסעה	☐	
מעקב פיזור והגעה	☐	

פרק ח': סיכום

משימה	ביצוע	הערות
מפגש סיכום סגל	☐	
מפגש סיכום תלמידים	☐	

מדינת ישראל
משרד החינוך

מפת תכנון ותיאום טיולים

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית